

Čís. 2350.

Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920 o služebních poměrech obecních zřízenců.

Policejní strážník nebyl výhradně zaměstnán ve službách obecních, konal-li kromě této služby též služby soukromníkům, vyžadující drahé času.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Rv I 1116 22.)

Žalobce byl strážníkem žalované obce a domáhal se na ní přiznání služebních požitků dle zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920. Ob a ní ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Žalobce byl v roce 1904 přijat do služeb žalované obce jako provisorní strážník, definitivním se stal v roce 1906. Z toho dovozuje žalobce, že, přihlásiv se včas, že se podrobuje ustanovení nového zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z r. 1920, že se naň tento zákon vzhledem k §u 25 vztahuje, a že má nárok na služební požitky, zákonem tím stanovené. Má za to, že, jak svědčí nadpisy §§ 2 a 25 zákona, tento zákon rozlišuje jednak obecní zřízence, již dříve přijaté, jednak ony, kteří teprve nově přijati býti mají. § 25 praví toliko, že zřízenci, kteří byli ustanoveni dříve, než nový zákon nabyl platnosti, zůstanou i na dále ve svém dosavadním postavení služebním a mají právo do 3 měsíců se vysloviti, má-li pro budoucnost jich poměr služební býti posuzován na dále dle ustanovení nového zákona či nic, jinak platí jich dosavadní smlouva. Žalobce, vyhověv tomuto vyzvání, má za to, že tím je učiněno vše, čeho potřebí ku zvýšení služebních požitků na míru, novým zákonem stanovenou, avšak neprávem. Podrobiv se ustanovením nového zákona, podrobil se všem jeho ustanovením, nejen těm, jež jsou v jeho prospěch, nýbrž i těm, jež jsou mu na škodu. Zákon nutno vzíti jako celek, nikoliv vytrhávati z něho jednotlivá ustanovení, jež se jednotlivci zamlouvají. § 25 mluví zcela povšechně o »zřízencích«. Ježto se dle tohoto §u ustanovení nového zákona mají vztahovati i na zřízence dříve přijaté, pokud ono prohlášení učiní, je jasno, že tu platí i § 3, doplněný zákonem ze dne 21. prosince 1921 čís. 478 sb. z. a n., který blíže stanoví, koho je rozuměti zřízencem obecním, to jest toho, »kdo je u obce plně a trvale zaměstnán, tak že jeho služba je jeho stálým a výhradním povoláním, které musí konati po celou v jeho oboru platnou pracovní dobu, a služební požitky z ní tvoří převážnou většinu jeho veškerých příjmů.« Zcela správně proto prvý soud zabýval se otázkou, zda lze žalobce pokládati za zřízence obecního ve smyslu citovaného § 3, zejména zda je trvale a plně zaměstnaným zřízencem, a žalobu zamítl, zjistiť, že žalobce nebyl u obce plně zaměstnán a až do poslední doby vedle svého zaměstnání u obce pracoval a to vždy více dní v roce, po sobě jdoucích, jako strojník u mlátičky hospodářského družstva, pak jako topič u parního kotle v panském dvoře, dále i u jiných rolníků, i jako čistič hasičského náčiní a že služební požitky jeho u obce netvořily převážné části jeho příjmu. V okolnosti, že obecní zastupitelstvo žalované obce trpělo toto vedlejší

zaměstnání žalobcovo, uznávajíc, že požitky, jež mu jako obecnímu strážníkovi byly vypláceny a které obec, jsouc nemajetna, zvýšiti nemůže, jsou nepatrné a nestačí na výživu četné jeho rodiny, nelze ještě spatřovati svolení k tomuto vedlejšímu zaměstnání, to tím méně, ano bylo popřeno tvrzení žalobcovo, že souhlas obecního zastupitelstva k tomuto vedlejšímu zaměstnání byl dán.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní byla věc správně posouzena. Právní účinky žalobcova prohlášení podle § 25 zákona ze dne 17. prosince 1919 čis. 16 sb. z. a n. na rok 1920 mohou se vztahovati na něho jen tehdy, byl-li žalobce před tímto prohlášením a před působností tohoto zákona zřízencem ve smyslu §u 3 zákona. § 25 mluví totiž o zřízencích dříve (před platností zákona) ustanovených, § 3 určuje, jak je rozuměti slovu zřízenec ve smyslu tohoto zákona. Bylo proto napřed uvažovati o tom, zda žalobce byl již dříve zřízencem podle §u 3, a teprve v kladném případě mohlo býti přihlédnuto k prohlášení jeho podle § 25. Dovolatel odporuje i tomu, by poměr jeho byl posuzován dle § 3 v novelisovaném jeho znění, platném od 1. ledna 1922. Dovolání přehlíží ovšem, že dodatek, jemuž odpírá, připojen byl k §u 3 pouze v zájmu zřízenců, by poměr jich bylo možno lépe posuzovati, ježto pojem výhradního povolání nebyl dosti určitým. V tomto případě však na tom vůbec nesejde, ježto podmínky žalobního nároku nejsou dány ani dle původního ani dle nynějšího znění §u 3 zákona. Odvolací soud převzal skutková zjištění procesního soudu, podle nichž žalobce rovněž po více dní za sebou byl zaměstnán v soukromé službě za plat, převyšující značně úhrnné jeho služné. Tím je zjištěno, že nešlo tu pouze o vedlejší zaměstnání, nýbrž že žalobce, byv zaměstnán jak ve službě veřejné tak soukromé, měl dvojí povolání, neměl však vůbec výhradního povolání, což platí i o jeho činnosti ve službě obecního zřízence. Nezáleží proto ani na počtu hodin, jež vyžadovala tato jeho služba, ježto nekonal ji výhradně, nýbrž s uvedenými vícedenními přestávkami.

Čís. 2351.

Výše nálezného při vkladní knížce řídí se výší vkladu, nebyla-li jeho výplata v knížce učiněna odvislou od dalších průkazů.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Rv I 1187 22.)

Žalobce nalezl v záchodku kavárny nevinkulovanou vkladní knížku úvěrního ústavu na 287.000 Kč a odevzadl ji neprodleně na policejním ředitelství. Proti žalovanému, jenž přihlásil se jako vlastník vkladní knížky, domáhal se nálezného 15.382 K 50 h (10% z prvých 20.000 K a 5% z dalších 267.650 K). P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobě vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Tvrzení žalovaného, že ani ředitel ani úředníci úvěrního ústavu nebyli by jinému, kdo by knížku